

heller ikke forestille mig nogen, der ville synes, at det var godt at fylde forbrugerne med drikkevand, der var fyldt med pesticider.

Det bliver altså ikke en målsætningsdebat på den måde, vi vil få i dag, og jeg vil derfor også gå over til at snakke om de metoder, vi kan anvende i at nå det mål, vi har fælles: grundvand uden forurening.

Først skal man måske lige afklare det med pesticiderne. De har faktisk haft nogle positive virkninger og i mange år været med til at sikre landmændene et godt og stabilt udbytte. Men vi er nu i stadig stigende omfang blevet opmærksom på pesticidernes negative miljøeffekter, og de bekymrer. De forringer bl.a. livsbetingelserne for de vilde dyr og planter, de skader nyttedyr som f.eks. bier og rovinsekter, og de ophobes i fødekæden og forurener ikke kun grundvandet, men også søer og vandløb.

Derfor har vi to punkter at forholde os til: Vi skal forholde os til det grundvand, der allerede er forurenet, og vi skal gøre meget for at forhindre det øvrige grundvand i at blive forurenet.

Danmarks Geologiske Undersøgelse analyserede i 1993 700 borer, og der blev fundet rester af bekæmpelsesmidler i 6 pct. af grundvandsprøverne. I ca. halvdelen af tilfældene blev drikkevandsdirektivets grænseværdi overskredet. Nye tal er på vej, og der er ikke grund til at formode, at de vil blive bedre.

Vi står over for et reelt problem, som kræver handling, men ikke panikhandling, for overskridelserne ligger – og heldigvis for det – fortsat langt under den toksikologiske grænseværdi, der er fastsat af Verdenssundhedsorganisationen, WHO.

Man skal se forureningen af drikkevandet med pesticider i sammenhæng med andre kilder til forurening af grundvandet, løsninger på grundvandsforureningen skal ses i sammenhæng. Kun på den måde kan indsatsen give størst mulig effekt.

Med vor nuværende viden og med den nuværende teknologi er det i praksis umuligt at rense grundvand, der allerede er forurenet. Der bliver gjort forskellige forsøg, men nogen let opgave er det ikke. Oppumpning af forurenet grundvand finder sted flere steder for at forhindre en forurening i at brede sig, men det er ganske vanskeligt at vurdere, hvilken effekt disse udpumpninger har.

Derfor skal vi også til det yderste være forsigtige med at forurene vores grundvand. Det er langt bedre at forebygge, end det er at helbrede.

Denne forsigtighed må derfor også gælde vurderingen af de stoffer, som det tillades at benytte i villahaver, i byernes grønne områder, i skovene og selvsagt i landbruget.

Det blev indtil midten af 1970'erne tilrådet at nedgrave rester af bekæmpelsesmidler, som vi hørte det tidligere, og også den emballage, som bekæmpelsesmidlerne var i, og en ukendt mængde bekæmpelsesmiddelrester er anbragt på vores lossepladser. Hvilke bidrag de giver til forureningen, er det svært at skønne over, og det er svært at gøre noget ved det. Arbejdet med at rense de mange giftgrunde kan måske hjælpe på lidt længere sigt, men desværre går det langsomt. Det koster nemlig rigtig mange penge, så det kan vi ikke sætte vores lid til.

Hvordan kan vi så forebygge pesticider i grundvandet? Den ultimative løsning ville selvfølgelig være at forbyde al anvendelse af pesticider. Jeg drømmer om, at det engang i fremtiden kan blive tilfældet, men et totalforbud er slet ikke muligt i dag, hvis vi fortsat skal kunne drive et lønsomt landbrug i Danmark.

Pesticidhandlingsplanen fra 1986 blev vedtaget for at vende udviklingen – den aktive stofmængde skulle ned med 25 pct. inden 1990 og med yderligere 25 pct. inden 1997. Målsætningen fra 1990 havde landbruget stort set opfyldt allerede i 1989, og det var en glædelig ting. I 1992 var salget af aktivstoffer 4.566 t. Den solgte mængde aktivstoffer var dermed 35 pct. lavere end det, man havde i referenceperioden 1981-85, men behandlingshyppigheden var øget med et par procent. Yderligere reduktion er bestemt mulig, da ny teknologi og mere miljøvenlige bekæmpelsesmidler arbejder i den rigtige retning. Så der er lys forude.

Desværre har behandlingshyppighedsmålet ikke nået det omfang, men det er også et sekundært mål i forhold til mængden af aktive stoffer.

Denne målsætning foreslog Danmarks Miljøundersøgelser da også ophævet allerede i »Miljø- og Livskvalitet 1994-2010«, som det fremgår af side 112; denne rapport er fra juni 1992. Problemet er senere behandlet her i salen, men man har ikke har fundet frem til et andet og mere velegnet mål.

Det er vigtigt at notere sig, at landbrugets organisationer ikke ønsker at anvende pesticider, som kan havne i grundvandet. Det er en meget vigtig udmelding, og den skal vi notere os. De berørte erhverv har hermed handlet med stor ansvarlighed.